

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА

за период Јануари-Декември 2008 година

Февруари, 2009

Извештај за работењето на Агенцијата за енергетика на Република Македонија во 2008 година

Агенцијата за енергетика на Република Македонија е основана со Закон за основање на Агенција за енергетика на Република Македонија ("Сл.Весник на Р. Македонија" број 62/05) заради поддршка во спроведувањето на енергетска политика во Република Македонија.

Во согласност со член 9 и 11 од наведениот Закон, Директорот на Агенцијата предлага, а Управниот Одбор ги донесува годишната Програма за работа, годишен финансиски план, годишен извештај и годишна финансиска сметка на Агенцијата. Во согласност со член 18 од истиот Закон, Владата на Република Македонија дава согласност на горенаведените документи.

Во согласност со член 19 од истиот Закон, надзор на работата на Агенцијата врши Министерството за економија, а Агенцијата е должна најмалку два пати годишно да доставува извештај до Министерството за своето работење и за користењето на средства.

Основната дејност на Агенцијата во 2008 година се извршува од 6 вработени на неопределено време и тоа: Директор на Агенцијата, раководител на одделението за општи и заеднички работи, стручен соработник за енергетска ефикасност, стручен соработник за обновливи извори на енергија, стручен соработник за инвестиции во енергетиката за производно енергетски објекти и стручен соработник за економски прашања. Во текот на 2008 година административно-техничките работи се извршуваа од тројца вработени на определено време со добиена согласност од Министерството за финансии.

Во согласност со член 9 и 11 од наведениот Закон, Управниот Одбор на седница одржана на ден _____ го донесе Годишен извештај на Агенцијата за енергетика за 2008 година.

АКТИВНОСТИ РЕАЛИЗИРАНИ ВО 2008 ГОДИНА:

А. Активности кои произлегуваат од меѓународни проекти

1. ГЕФ Проект за одржлива енергија (Светска Банка) 5.5 мил САД \$

Договорот помеѓу Министерството за финансии и Светската Банка која го управува овој проект е потпишан на ден 26.02.2007 година. Грантот број: ТФ 057107 за реализација стана ефективен на 31.07.2007 година.

За управување и реализација на активности и обврски кои произлегуваат од Проектот за одржлива енергија беа обезбедени 5.000.000,00 денари од Буџетот на Република Македонија за 2008 година.

Од Договорот произлегуваат активности кои се дефинирани во Програмата за 2008 година и кои се во надлежност на Агенцијата за енергетика:

Активност А1. Идентификација, техничко-економска оценка и подготовка за финансирање на проекти од областа на енергетска ефикасност и обновливите извори на енергија кои ќе се реализираат преку Агенцијата за енергетика во рамките на Проектот за одржлива енергија поддржан од ГЕФ грантот и управуван од Светската Банка. Спроведувањето на овие активности се одвиваше во текот на целата 2008 година.

Ситијус: Во рамките и според процедурите на Проектот за одржлива енергија Агенцијата за енергетика го формира Советодавното тело за развој на проекти во средината на 2008 година. Ова Советодавно тело се состои од тројца надворешни консултанти кои се ангажирани и платени според процедурите и во рамките на средствата обезбедени од Проектот. Во тековната година вкупно пројавиле интерес 52 субјекти. Од нив до Агенцијата за енергетика се доставени 22 предапликации од кои 11 се однесуваат за енергетската ефикасност, а 11 на обновливите извори на енергија. ПДАФ тимот и Комитетот за евалуација ќе продолжат со евалуација на овие проекти како и на идни проекти кои ќе бидат доставени до Агенцијата за енергетика, во согласност со процедурите на Светска Банка и националното законодавство од предметната проблематика.

I. Енергетска ефикасност:

- АД-Топлификација-хотел Гранит Охрид (греење и ладење)
- Лира-улично осветление-(проект за општини)
- Поликлиника- Штип (греење и ладење)
- Ски центар Кожуф (заштеда при користење на енергија)
- Хотел Оаза-Штип (централен соларен систем)
- Тетекс-Тетово (подобрување на технолошки процес)
- Сала Борис Трајковски (греење и ладење)
- Атерна-Скопје млин (намалување на потрошувачката на енергија)
- Катлановска Бања (греење и климатизација)
- Општина Неготино (улично осветление)
- Болница Систина-Скопје (греење и климатизација)

II. Обновливи извори на енергија:

- Сието-Скопје (мала фотоволтаична централа)
- Дабниште-Кавадарци (мала хидроцентрала)
- Градче-Кочани (мала хидроцентрала)
- Неготино-Неготино (мала хидроцентрала)
- МИ-Гевгелија (фотоволтаична централа)
- Манасков-Кавадарци (фотоволтаична централа)
- Дрисла-Скопје (комбинирана постројка)
- Росоман-Росоман (мала хидроцентрала)
- Росоман (фотоволтаична централа)
- Здравкин-Велес (фотоволтаична централа)
- Милениум-Битола (фотоволтаична централа)

Активност А2. Активноста за изработка на Правилник за начинот на издавање на гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија како и содржината, формата и начинот на водење на регистарот на издадени гаранции за потекло на електрична енергија произведена од обновливи извори на енергија се одвиваше од февруари до јуни 2008 година.

Сџаџус: Во соработка со странски консултант, IPA Energy + Water Consulting од Шкотска, ангажиран преку Проектот за одржлива енергија изработен е Правилник за начинот на издавање на гараниии за потекло на електрична енергија, произведена од обновливи извори на енергија, како и содржината, формата и начинот на водење на регистарот на издадени гараниии за потекло на електрична енергија, произведена од обновливи извори на енергија. Правилникот е објавен во Службен весник на Република Македонија бр. 127/08, од 9.10. 2008 година.

Во месец октомври, во согласност со Законот за јавни набавки избрана е фирмата Бајт-Ком која изработи софтвер за водење на регистар на издадени гараниии. Софтверот е изготвен и е во функција.

Акџивносџ А3. Агенцијата за енергетика во 2008 година презеде иницијатива за подготвување на Правилник за стекнување на статус на повластен производител на електрична енергија, произведена од обновливи извори на енергија, како и содржината, формата и начинот на водење на регистар на повластени производители на електрична енергија, произведена од обновливи извори на енергија. Потребата за донесување на правилникот произлегува од измените во Законот за енергетика (Сл. весник број; 106/08).

Сџаџус: Активноста се одвиваше преку Проектот за одржлива енергија за која беше ангажиран домашен консултант (АКИ Инжинеринг од Скопје). Во месец октомври во согласност со Законот за јавни набавки избрана е фирмата Бајт-Ком која изработи софтвер за водење на регистар за издадени решенија за повластен производител. Софтверот е изготвен и е во функција.

Акџивносџ А4. Реализација на Проектот за мерење, селектирање и обработка на податоци за потенцијалот на ветерната енергија во Република Македонија.

Сџаџус: Во реализацијата на оваа активност беа ангажирани странски и домашни консултанти (COWI од Данска и ФЕИТ- Факултет за електротехника и информатски технологии) кои во соработка со АД ЕЛЕМ идентификуваа 4 локации за мерење на ветерната енергија и тоа во околината на Куманово (Старо Нагоричане), Берово (Мачево), Битола (Долно Српце), Скопје (Св. Петка) и Свети Николе (Мездра). Мерната опрема која треба да биде инсталирана на овие локации е во фаза на набавка. Сите документи за оваа набавка се изработени и одобрени од Светската Банка. Градежните работи, инсталирањето на опремата, мерењето и обработката на податоците за ветерната енергија ќе почне да се реализира на почеток на вториот квартал од 2009 година.

Акџивносџ А5. Формирање на база на податоци со ГИС по видови на потрошувачи и видови на енергенси .

Сџаџус: Активноста е отпочната во октомври 2007 година, а во континуитет се одвиваше и во тек на целата 2008 година со цел прибирање на податоците од доставените прашалници во општините и оформување на база на податоци. Во 2008 година се собраа податоци за 43 општини од вкупно 84 општини во кои се дистрибуираше прашалникот. Активноста опфаќа работни посети, доставување на прашалник во кои треба да се внесат податоците за потрошувачите и видовите

на енергенси во сите поединечни општини во Република Македонија и едукација на избраните одговори лица кои ќе ја реализираат активноста во делот на прибирање на податоци. Воедно, ангажирана е фирмата Иновејшн-Скопје за изработка на софтвер за селектирање и обработка на податоците.

Со изборот на софтверска куќа и изработката на софтверот за оваа база на податоци ќе се продолжи со обработка и поинтензивно прибирање на податоци од оние општини кои не доставиле информации за бараната енергетска област, а кои се во нивна надлежност.

Активност А6. Организирање на работилници за зголемување на свеста за потребата од енергетската ефикасност и обновливите извори на енергија како и информирање на пошироката јавност и потенцијалните инвеститори за можностите на Проектот за одржлива енергија.

Сџајус: Агенцијата за енергетика во 2008 година направи детална подготовка за реализација на оваа активност во 2009 година.

Со финансиска поддршка на Светска Банка направен е акционен план за 2009 година за анимирање на сите целни групи вклучувајќи ги: општините, приватниот и јавниот сектор кое ќе се изврши преку организирана кампања низ пишаните и електронските медиуми.

Активност А7. Подготвителни активности за спроведување на контрола на градежни објекти од аспект на енергетска ефикасност.

Сџајус: Во текот на 2008 година вршена е размена на искуства помеѓу Машински факултет - Скопје, МАЦЕФ - Скопје и ENSI - Норвешка со цел за реализација на ова активност.

Активност А8. Подготовка на Агенцијата за енергетика за учество во реализација на Проектот за промоција на енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија - UNECE Енергетска Ефикасност 21 Женева Швајцарија.

Сџајус: Активностите се отпочнати во 2008 година и ќе траат во текот на целата 2009 година со цел за идентификација на инвестициони проекти преку изработка на најмалку 1 проект (студија на случај) и учество на регионални работилници.

Проектот претставува иницијатива за формирање на регионален фонд во износ околу 250 милиони евра за финансирање на проекти од областа на енергетската ефикасност.

Агенцијата за енергетика е национален координатор за овој проект номинирана од Министерот за економија. Во месец ноември 2008 година во посета на Агенцијата за енергетика беше делегација од UNECE Енергетска Ефикасност 21 Женева Швајцарија со цел за анализирање на административниот и институционален капацитет на Агенцијата за енергетика за спроведување на овој проект при што се остварија работни средби со сите релевантни институции од областа на енергетиката. Врз основа на позитивната оценка, од страна на UNECE Енергетска Ефикасност 21 Женева Швајцарија одобрен е гранд во износ 40 000 евра со цел јкнење на институционален капацитет на Агенцијата во правец на нејзино активно учество во реализацијата на овој проект.

Б. Активности на Агенцијата за енергетика кои произлегуваат од Програмата за 2008 година и законските обврски.

Активност Б1. Работни посети на општините со дистрибуирање на прашалници за прибирање на податоци за видови на потрошувачи и видови на енергенси (пошироко види точка А.5).

Директни и мерливи придобивки од работните посети по општините:

7 работни посети на поголемите општини (Битола, Охрид, Тетово, Струмица, Кочани, Велес и Гази Баба) кои се во функција на регионалните центри за прибирање на податоци од прашалникот за видови на потрошувачи и видови на енергенси ,
Покренување на иницијатива за формирање на 8 регионални центри,
Покренување на иницијатива за потпишување на Енергетска Повелба помеѓу АЕРМ и општините,
Продолжување на обуката на одговорните лица по општините.

Активност Б2. Учество на домашни и меѓународни семинари, конференции, саеми и работни средби остварени со домашни и меѓународни институции и донатори.

Директни и мерливи придобивки од активност Б2 :

Организирање на конференција за енергетска ефикасност во соработка со КОСМО Скопје,
Размена на искуства и знаења за енергетска ефикасност на згради во соработка со Машински факултет - Скопје, МАЦЕФ - Скопје и ENSI - Норвешка,
Презентација на меѓународната конференција за фер и чиста енергија во Сараево,
Активно учество на националните експерти на работилниците на Проектот за промоција на енергетска ефикасност и обновливи извори на енергија - UNECE Енергетска Ефикасност 21 Женева Швајцарија,
Организирање на Недела на енергетика во соработка со МАНУ и МАЦЕФ,
Потпишување на Меморандум за разбирање и деловно техничка соработка со Стопанска комора на мал бизнис на Република Македонија, како и
Поголем број на остварени работни средби со (Македонската Енергетска Асоцијација при Стопанската комора на Македонија, Директоратот за енергија и транспорт на Европската Комисија, Там Бас, Стопанската комора на Република Македонија, Германската агенција за енергетика ДЕНА, ЦПЛ Конкордија Груп од Модена Италија, Австриската Агенција за енергетика, Австриска Агенција за Развој, Европска Банка за развој, делегацијата од Италијанското Министерство за животна средина и море).

Напоменуваме дека од бројните контакти и активности кои ги направивме во 2008 год. (тука се само мал дел споменати) не може секогаш да очекуваме

моментални, директни и мерливи бенефити, пред се, затоа што проблематиката во енергетиката во земјата, а и воопшто е комплексна и бара подолготрајно превземање на активности со цел да се постигнат долгорочни и квалитетни резултати.

Активност Б3. Водење на регистар за квалификувани потрошувачи.

Директни и мерливи придобивки од активноста:

Софтверот е изготвен е во функција.

Активност Б4. Издавање на одобренија за мерење на потенцијалот на обновлив извор на енергија и водење на регистар на постројки кои користат обновливи извори на енергија и високо ефикасни комбинирани постројки за производство на електрична енергија во Република Македонија.

Директни и мерливи придобивки од активноста:

Софтверот е изготвен и е во функција.

Средствата за вршење на дејноста на Агенцијата, односно за реализација на Програма за работа за 2008 година според член 16 од наведениот Закон се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија и истите за 2008 година изнесуваат 11. 587. 343,00 денари. Во 2008 година реализацијата по категории-контата на трошоци е како што следи во табеларните прикази:

**ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА
ЗА РАБОТА ЗА 2008 ГОДИНА
(Јануари-Декември 2008 год.)**

Табеларни прикази на прилагодување на дадениот Извештај согласно реализацијата на планираните средства

А. Кумулативен табеларен приказ на Буџетот за 2008 година
(планирани средства, реализирани и проценти на реализираност)

во денари

		Буџет 2008	Вкупно потрошено на 31.12.2008	Реализација Во %
	Буџет на Агенцијата за енергетика за 2008 година	11.587.343,00	10.903.690,50	94
40	Плати, наемнини и надоместоци за вработените	3.305.343,00	3.299.949,00	99
401	Основни плати и надоместоци	2.295.287,00	2.295.287,00	100
402	Придонеси за социјлно осигурување	1.003.872,00	998.478,00	99
403	Останати придонеси од плати	6.184,00	6.184,00	100
42	Стоки и услуги	8.282.000,00	7.603.741,50	92
420	Патни и дневни расходи	900.000,00	730.117,00	81
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	900.000,00	706.798,00	78
423	Ситен инвентар, алат и други материјали за поправки	70.000,00	69.132,00	99
424	Поправки и тековно одржување	62.000,00	25.361,00	40
	Договорни услуги:			
	- програм 31 3.450.000,00			
	- под програм 3А 2.700.000,00			
425	Вкупно: 31 и 3А 6.150.000,00	6.150.000,00	5.881.913,00	96
426	Други тековни расходи	200.000,00	190.420,50	95

Б. Детален табеларен приказ на реализираните планирани средства

	Реализирано (Денари)
1. конто 420 (патни и дневни расходи)	
Патни расходи во замјата	288.040,00
Патни расходи во странство	442.077,00
Вкупно:	730.117,00
2. конто 421 (комунални услуги, греење, комуникации и транспорт)	
Платени телефонски сметки (фиксен и мобилни)	354.058,00
Веб страница	252.740,00
Транспорт	100.000,00
Вкупно:	706.798,00
3. конто 423 (ситен инвентор, алат и други материјали за поправка)	
Канцелариски материјали	36.172,00
Списанија-Службен весник	22.960,00
Материјали за АОП	10.000,00
Вкупно:	69.132,00
4. конто 424 (поправка и тековно одржување)	
Поправка и одржување на хардверска и софтверска опрема	25.361,00
Вкупно:	25.361,00
5. конто 425 ¹ (договорни услуги)	
Управен одбор (нивна исплата)	518.184,00
Изнајмување моторно возило (рента кар), вкупно:	280.046,00
-патување во странство (Хрватска и Словенија)	179.555,00
-патување во земјата (за испитување на ветер, општини)	100.491,00
Други договорни услуги (превод, печатење и сл.), вкупно:	591.405,00
-превод (документи за Проектот за одржлива енергија, европски директиви од енергетика, Законот за енергетика, правилници од Регулаторната Комисија за Енергетика и друго)	407.746,00
-печатење (едукативен материјал за општините, промотивен материјал за недела за енергетика)	183.659,00
Исплати по основ на договор на извршување договорни услуги (манifestации, семинари, проекти, обуки, сметководствено-правни услуги и сл.)	

¹ НАПОМЕНА: Конто 425 е збир на програмот 31 (тековна сметка) и подпрограм 3А (Проект за одржлива енергија од Светска Банка)

-тековно работење и светска банка, вкупно:	3.342.980,00
-сметководствено-правни работи (тековно работење и проект од Светската банка)	879.450,00
-манifestации (недела на енергетика, промоции на проектот од Светската банка)	1.150.000,00
-обуки (енергетски контролори)	595.000,00
-студии (примена на земниот гас-замена со конвенционалните енергенци за потребите на базата на податоци)	570.000,00
-проекти-елаборати (за потребите на проект од Светската банка геодетски и еколошки елаборат)	148.530,00
Агенција за вработување	220.231,00
Изработка на софтвери за електронско евидентирање на донесените правилници	721.410,00
Персонален данок и банкарски провизии	102.727,00
Други договорни услуги (осигурување, огласи и сл.)	104.930,00
Вкупно:	5.881.913,00
6. konto 426 (други тековни расходи)	
Расходи за репрезентација	126.151,00
Други оперативни услуги (објава на тендери)	64.269,50
Вкупно:	190.420,50

ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ГРАНТОТ ЗА
ГЕФ ПРОЕКТОТ
(Јануари-Декември 2008 год.)

Проект за одржлива енергија-Компонента 1-Пазарна рамка

Показатели според проектни активности

Состојба на 31 декември 2008 во Евра (САД\$ 1= 0.709 Евра)

КОМПОНЕНТА 1 ПАЗАРНА РАМКА	План на набавки во Евра	Договорни износи изразени во Евра	Платени износи изразени во Евра	Метод на набавки	Договорни износи во оригинална валута САД \$	Платено во оригинална валута САД\$	Договорен износ во домашна валута МКД	Платен износ во домашна валута МКД	Остаток за плаќање по договори изразено во Евра
1. Под компонента: Јакнење на капацитетите Лег.	173.705.00								
ТП Подготовка на Правилник за Гаранции за потекло		56.720.00	56.720.00	CQ	80,000.00	80.000.00			0.00
ТП Подготовка на Правилник за повластен произв.		18.462.36	18.462.36	CQ	26,040.00	26.040.00		1.247.316.50	0.00
2. Под компонента: Јакнење на капацитетите, ТП	170.160.00								
ТП Тим лидер на телото за развој на проекти		27.899.15	8.432.28	CQ	39,350.00	11.893.20		526.534.00	19.466.87
ТП Финансиски/економски експерт		8.844.07	3.573.52	IC	12,474.00	5.040.23		223.131.00	5.270.54
ТП Помлад соработник		8,508.00	3.127.67	IC	12,000.00	4.04.33		194.980.00	5.380.33
3. Под компонента: Мониторинг	70.900.00								
4. Под компонента: ИТ Опрема	17.725.00	7.517.80	7.517.80	IS	10,603.39		419,470.00	419,470.00	0.00
5. Под компонента: Обука	17.725.00	5.000.00	5.797.22	IS				48.960.00	
6. Проектен аудит	17.725.00								
Проектен аудит за 2007 година		2,351.72	2,351.72	LCS	3,316.96			131,219.00	
7. Оперативни трошоци	21.270.00			NS					
Набавки без договор- преводи		96.07	96.07	N/A				5,900.00	
Платени провизии на НБРМ		242.87	242.87	N/A					
8. Проект Дата База за ветеран енергија	219.790.00								
Странска консултант -COWI	88.625.00	82.842.40		CQ	116.884.00				82.879.84
Домашен консултант ФЕИТ	24.815.00	24.254.89	4.939.45	SSS	34.210.00	6.966.79		336.147.50	19.324.17
Градежни работи	28.360.00								
Транспортни трошоци	8.508.00	8.034.22		S			493.400.00		
Трошоци за осигурување	7.093.20								
Комуникациски трошоци	2.127.00								
Мерна опрема за ветеран енергија	60.265.00								
ВКУПНО	709.000.00	250.773.55	111.260.97		334.838.35	134.344.56	912.870.00	3.133.658.00	140.309.80

Повлечени се две транши во износ од 198,500.00 САД Долари, а потрошени се 156.926,61 САД Долари или изразено во Евра, според барањата на Светска банка за извештај за работење, 111.260,97.

Претседател на Управен Одбор
м-р Добре Трајаноски